

CO SŁYCHAĆ?

INFORMATOR POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO - MAJ 2021

SZYMON BARON (O/Bielsko-Biała)

Akcja „Sprzątamy Beskidy z PTT 2021” zainaugurowana

Zwykle inauguracja akcji „Sprzątamy Beskidy z PTT” ma miejsce w drugiej połowie kwietnia. Tak też planowaliśmy w tym roku, lecz z uwagi na obostrzenia związane z pandemią koronawirusa oraz wyjątkowo długie utrzymywanie się pokrywy śnieżnej przesunęliśmy ją na połowę maja.

Do schroniska PTTK „Klimczok”, gdzie jak zawsze wyjątkowo gościnnie przywitani nas gospodarze, wędrowaliśmy tradycyjnie ze wszystkich stron.

Oddział PTT w Bielsku-Białej wybrał najkrótszą trasę niebieskim szlakiem z Osiedla Podmagura, ale cóż – obowiązki organizacyjne sprawiły, że musieliśmy dotrzeć jako pierwsi. Od strony Szczyrku Biłej, zielonym szlakiem przybyła młodzież z POW w Żywcu, czyli pierwsza grupa podopiecznych Fundacji Grupa Kęty Dzieciom Podbeskidzia. Trzy grupy wędrowały dzisiaj z Bystrej – zielony szlak wybrała młodzież z Oświęcimia i Kęt, a drugą stroną doliny, podążając za niebieskimi i czerwonymi znakami dotarły dwie grupy niezawodnych przyjaciół z Oddziału PTT w Chrzanowie, w tym młodzież z SK PTT przy Szkole Podstawowej nr 8 w Chrzanowie. Ostatnią

zorganizowaną grupką byli podopieczni Fundacji z placówki w Bielsku-Białej, którzy dotarli do schroniska żółtym szlakiem z Mesznej.

Przy schronisku „Klimczok” na wszystkich przybyłych czekało ognisko przygotowane przez gospodarzy, przy którym w małych grupkach upiekliśmy sobie pyszne kiełbaski. Muzycznym akcentem był występ Marcina Blachury, który zagrał nam na żywieckich dudach. O jego udziale w naszej akcji wiedzieli nieliczni, więc była to miła niespodzianka dla wszystkich.

Podsumowując akcję „Sprzątamy Beskidy z PTT 2021” w rejonie Klimczoka warto zaznaczyć, że było nas łącznie 110 osób, w tym 60 dzieci i młodzieży. Choć, w związku z obostrzeniami, nie byliśmy w jednym czasie przy schronisku, wszyscy wzięliśmy udział w tej samej akcji, co wiadać na przygotowanym kolażu.

Akcja „Sprzątamy Beskidy z PTT 2021” została objęta patronatem honorowym przez prezesa PTT, Jolantę Augustyńską, a patronat medialny sprawują redakcje „Kroniki Beskidzkiej” i portalu informacyjnego „beskidzka24.pl”. Niezwodnymi sponsorami

naszego wydarzenia są z kolei Grupa Kęty S.A. oraz Polskie Mięso i Wędliny ŁUKOSZ z Chybia. Serdecznie wszystkim dziękujemy!

Czy to już wszystko? Oczywiście, nie... zachęcaliśmy wszystkich, aby przy okazji naszej akcji posprzątaли swoją najbliższą okolicę.

Młodzieżowa Rada Gminy Kozy posprzątała okolice koziańskiego kamieniołomu (08.05), koleżanki i koledzy z Koła PTT w Oświęcimiu sprzątaли szlaki w rejonie Okragilcy i Policy w Beskidzie Żywieckim (09.05), a instruktorzy ŚDS w Pewli Wielkiej wraz z uczestnikami, w ramach działalności Klubu Górskiego PTT „Razem przez świat” zbierali śmieci w rejonie Ostrego Gronia w Beskidzie Makowskim (10.05). W dniu akcji niezawodna Grażynka zebrała kilka worków śmieci ze szlaków w rejonie Tułu w Beskidzie Śląskim, a w niedzielę Monika z najbliższymi sprzątała w swojej okolicy... Tyle wieści dotarło do organizatorów, lecz z pewnych źródeł wiemy, że niektórzy sprzątający chcieli pozostać anonimowi.

foto: Szymon Baron - PTT Bielsko-Biała

Z życia ZG PTT

SZYMON BARON (O/Bielsko-Biała)

VIII posiedzenie ZG PTT XI kadencji

8 maja 2021 r. w Mielcu, w gościnnych murach „Sokolni”, odbyło się VIII posiedzenie Zarządu Głównego PTT. Tam też dotarło sześcioro członków ZG, a 10 osób w związku z obostrzeniami covidowymi uczestniczyło w nim zdalnie.

Podczas posiedzenia omawiano sprawozdanie finansowe PTT za rok 2020 oraz organizację Zjazdu Delegatów PTT, który

odbędzie się 12 czerwca 2021 r. Z uwagi na kolizję terminów ze sprzątnięciem szlaków w rejonie Babiej Góry, przyjęto do wiadomości, że dwa największe oddziały, z Bielska-Białej i Chrzanowa, wezmą udział w Zjeździe w ograniczonym składzie.

W ramach bieżącej działalności Józef Haduch przedstawił stan zaawansowania prac nad 29. tomem „Pamiętnika PTT”,

oceniając go na 80%, a z przyczyn losowych konieczne będzie przesunięcie terminu planowanego kursu znakarzy szlaków. Poruszono także kwestię inauguracji kampanii upamiętnienia prof. Leszczyckiego.

VIII posiedzenie ZG PTT było pierwszym w historii zorganizowanym w trybie hybrydowym. Ot, takie czasy...

Opr.: Szymon Baron - PTT Bielsko-Biała

Uczestnicy VIII posiedzenia ZG PTT

PAWEŁ MYŚLIK (O/Nowy Sącz)

Drzewo pamięci prof. Stanisława Leszczyckiego

Polskie Towarzystwo Tatrzańskie rozpoczęło działania promocyjne, których celem jest upamiętnienie postaci, dokonań życiowych i zasług dla Polskich Bieszczadów – Profesora Stanisława Leszczyckiego. Uroczystość z okazji 114. rocznicy urodzin i 25. rocznicy śmierci Profesora odbyła się w Mielcu – rodzinnym mieście Profesora w dniu 8 maja 2021 r. Spotkanie prowadził Sekretarz ZG PTT, Paweł Myślik. Dzięki współpracy i precyzyjnemu współdziałaniu kilku instytucji udało się, pomimo kapryśnej pogody, posadzić pamiątkowe drzewo i przypomnieć osobę Profesora. W uroczystości udział wzięli: Joanna Krużyńska reprezentująca Prezydenta Mielca, Jerzy Skrzypczak – Dyrektor Muzeum Regionalnego, gospodarz Parku Oborskich, Hubert Sobiczewski – Nadleśniczy Nadleśnictwa Mielec, Barbara Morawska-Nowak – Członek Honorowy PTT, Jolanta Augustyńska – Prezes Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego oraz Jerzy Piotr Krakowski – Prezes Oddziału PTT w Mielcu wraz z reprezentacją oddziału.

Spotkanie odbyło się na wolnym powietrzu, przy wejściu do Muzeum Regio-

nalnego Samorządowego Centrum Kultury w Mielcu, mieszczącym się w Pałacu Oborskich. Otwierając spotkanie prowadzący przedstawił osobę, urodzonego w Mielcu, Profesora Stanisława Leszczyckiego i przypomniał jego zasługi dla Polski. Jego osobistą zasługą, wynikiem jego wiedzy i determinacji było zachowanie w granicach powojennej Polski Gniazda Tarnicy, Doliny Jeleńniowatego, Wołosatego i Ustrzyk Górnych.

Po krótkim przypomnieniu historii walki o Polskie Bieszczady zebrani przeszli do parku gdzie pod nadzorem Pana Nadleśniczego zostało uroczystie posadzone pamiątkowe drzewo. Obok na dębowym słupku umieszczono pamiątkową inskrypcję.

Podnosząc zasługi Profesora Leszczyckiego dla Polski warto pamiętać w jakich warunkach przyszło mu działać. Umiejętnie i bez wątplenia dla dobra nauki polskiej, umiał lawirować pomiędzy naciskami ze strony Rosjan i co bardziej strachliwych polskich polityków tamtej doby, a interesem Polski, Polaków i polskich uniwersytetów.

Mamy nadzieję, że dla uczczenia 115. rocznicy urodzin Profesora Stanisława

Jolanta Augustyńska podczas sadzenia drzewa pamięci prof. St. Leszczyckiego

Leszczyckiego (17 czerwca 1907), w samo południe w dniu 18 czerwca 2022, liczna reprezentacja polskich turystów, na czele z Polskim Towarzystwem Tatrzańskim, spotka się na przelecy jego imienia, pomiędzy Haliczem i Rozsypańcem w Bieszczadach. Cześć Jego Pamięci!

fol. Jolanta Augustyńska - PTT Nowy Sącz

Józef Kwiatkowski (1929-2021)

Z głębokim smutkiem przyjąłem wiadomość o śmierci członka honorowego PTT, Józefa Kwiatkowskiego z Oddziału w Radomiu, który 28 kwietnia 2021 r. odszedł na niebiańskie szlaki w wieku niespełna 92 lat.

Józef Kwiatkowski urodził się 6 maja 1929 r. w Kowali koło Radomia. W czasie II wojny światowej, od 1944 roku działał w ruchu oporu, w 72 Pułku Piechoty Armii Krajowej. W 1949 roku, po ukończeniu Liceum Handlowego w Radomiu, podjął pracę w Urzędzie Gminy w Kowali. Służbę wojskową odbył w latach 1951-1953, a po jej zakończeniu rozpoczął pracę w spółdzielczości, gdzie na stanowiskach kierowniczych pracował do emerytury w 1989 roku. W międzyczasie studiował w Szkole Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie.

Przez wiele lat był aktywnym działaczem turystycznym. Już w roku 1963 uzyskał uprawnienia pilota wycieczek krajowych, a na początku lat 70 ubiegłego wieku, zaczął społecznie działać w turystyce, początkowo w PTTK, pełniąc w Oddziale w Radomiu różne funkcje. Po uzyskaniu w 1976 roku uprawnień przodownika GOT, prowadził społecznie wiele wycieczek górskich.

Członkiem Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego został w 1991 r., będąc współzałożycielem Oddziału PTT w Radomiu i pełniąc w nim różne funkcje. Przez lata włączał się aktywnie w organizację cyklicznych, corocznych rajdów, będących specjalnością jego macierzystego Oddziału (Sięgamy po Koronę Gór Polskich, Przyjazne Góry z PTT, Perciami ku Wierchom).

Uczestniczył również znacząco w działalności ogólnopolskich władz naszego Towarzystwa. Przez 13 lat był najpierw członkiem i zastępcą przewodniczącego Głównego Sądu Koleżeńskiego (1995-2007), a w latach 2010-2013 pełnił funkcję członka Zarządu Głównego (zarówno w VII, jak i VIII kadencji). W 2006 roku przygotował i prowadził Konferencję Programową PTT,

Józef Kwiatkowski jako przewodniczący obrad Zjazdu Delegatów, 2007 r.

a w roku 2007 VII Zjazd PTT, w czym miałem prawdziwą przyjemność mu pomagać. Przez wiele lat był także przewodniczącym Komisji Członkostw Honorowych i Odznaczeń. W ramach działalności ogólnopolskiej PTT, włożył wielki wkład pracy w organizację Roku doktora Tytusa Chałubińskiego, patrona Oddziału PTT w Radomiu.

Miłość do gór zaszczepiał kolejnym pokoleniom turystów, także swoim synom i wnukom. Jego młodszy syn Tomasz, którego zabierał na wycieczki od połowy lat sześćdziesiątych ubiegłego wieku, aktywnie uprawia turystykę, pełniąc kolejną kadencję funkcję wiceprezesa ZG PTT, a wnuk Antek dorastał uczestnicząc w rajdach radomskiego PTT. Przez wiele lat razem wędrowali górzskimi szlakami.

Józef Kwiatkowski działał społecznie także na innych polach. Działał w organizacjach kombatanckich pełniąc m.in. w Światowym Związku Żołnierzy Armii Krajowej funkcję wiceprezesa Koła w Radomiu i członka prezydium Zarządu Okręgu w Radomiu. Organizował też wiele imprez kombatanckich, zajmując się propagowaniem patrio-

tyzmu, głównie wśród młodzieży. Zorganizował dziesiątki imprez patriotycznych i rocznicowych. Był inicjatorem nadania wielu szkołom imienia Armii Krajowej i bohaterów narodowych. Przez wiele lat prowadził w radomskich szkołach średnich pogadanki na temat patriotyzmu oraz walki o wyzwolenie Polski spod okupacji hitlerowskiej i o odzyskanie suwerenności w latach osiemdziesiątych.

Przez kilkadziesiąt lat działał też w Polskim Związku Działkowców.

Za swoją wszechstronną działalność został odznaczony między innymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Armii Krajowej, Krzyżem Partyzanckim, Medalem Pro Memoria, Medalem Weteran Walki o Niepodległość, Medalem 30-lecia Solidarności, odznakami Za Zasługi dla Województwa Radomskiego i Za Zasługi dla Miasta Radomia i wieloma innymi. Polskie Towarzystwo Tatrzańskie wyróżniło go w 2001 roku Złotą Odznaką PTT z Kosówką, a w 2010 roku nadało mu godność Członka Honorowego PTT. Za działalność turystyczną w 2007 roku otrzymał resortową odznakę Za Zasługi dla Turystyki.

Z czasów pełnienia przeze mnie funkcji prezesa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego bardzo miło wspominam współpracę z Józkiem – zawsze spokojnym i opanowanym, umiejącym zażegnawać konflikty, sypiącym anegdotkami jak z kapełusza, a przy tym niezwykle rzeczowym w tematach, na które się wypowiadał. Będzie nam go brakowało!

Ceremonia pogrzebowa ś.p. Józefa Kwiatkowskiego odbyła się 5 maja 2021 r. o godz. 11:00 w kościele p.w. Matki Bożej Królowej Świata w Radomiu. Nasz kolega spoczął na cmentarzu w Radomiu przy ul. Limanowskiego.

Przy opracowaniu wspomnienia o Józefie Kwiatkowskim korzystałem z tekstu Macieja Zaremby - „Pamiętnik PTT” tom 19 (2010) s. 372-372.

Z życia Oddziałów

JOLANTA AUGUSTYŃSKA (O/Nowy Sącz)

II Akcja sprzątnięcia terenów nad rzeką Kamienicą

Na 24 kwietnia 2021 r. zaplanowaliśmy naszą drugą akcję sprzątnięcia terenów nad rzeką przepływającą przez Nowy Sącz, tym razem nad Kamienicą. Pierwsza akcja odbyła się w maju 2019 r., a w 2020 roku ze względu na epidemię, sprzątnięcie nie odbyło się. Po rocznej przerwie powróciliśmy więc do naszej inicjatywy, którą chcemy na stałe wpisać do działań Oddziału PTT „Beskid”.

Można powiedzieć, że odnieśliśmy duży sukces! Pomimo czasu pandemii, który nakładał na nas wiele ograniczeń pokazaliśmy, że wspólnie jesteśmy w stanie

działać ramię w ramię w szczytnym celu, poświęcając na to swój wolny czas i dzięki temu osiągać znaczące efekty.

Akcja odbyła się pod patronatem Prezydenta Miasta Ludomira Handzla, a firma Nova sp. z o.o. dostarczyła worki, rękawiczki oraz odebrała zebrane śmieci.

Akcję sprzątnięcia nagłaśniały lokalne media i trzeba przyznać, że spotkała się ona z dużą przychylnością mieszkańców, dzięki czemu nie tylko członkowie PTT brali w niej udział, ale bardzo licznie mieszkańcy miasta, całymi rodzinami.

Wydanych do sprzątnięcia było ponad 150 par rękawiczek!!! To mówi najlepiej o ilości osób zaangażowanych w sprzątnięcie, a dodać należy, że niektóre osoby posiadały własne.

Zwieńczeniem naszego sprzątnięcia było zebranie ponad 200 worków śmieci, co przekłada się na ponad 5 ton! A co znamienne – na prośbę mieszkańców zaplanowaliśmy kolejną akcję, jeszcze w tym roku – odbędzie się ona 17 czerwca, również nad Kamienicą.

fot. Zbigniew Smajdor – PTT Nowy Sącz

Prezes Jolanta Augustyńska udziela wywiadu

Tyle śmieci zebrano nad Kamienicą

fot. Zbigniew Smajdor – PTT Nowy Sącz

SZYMON BARON (O/Bielsko-Biała)

Mieszkańcy dla Żylicy

Od samego rana ciężkie chmury sprawiały wrażenie, jakby nie chciały dopuścić nas do udziału w akcji „Mieszkańcy dla Żylicy”. Im bliżej jednak było godziny 11, na którą zaplanowana była zbiórka, tym więcej promieni słońca przebijało się przez chmury...

Tegoroczna akcja „Mieszkańcy dla Żylicy” została zorganizowana przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Buczkowicach we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Buczkowicach, Kołem Polskiego Związku Węd-

karskiego „Żylica” z Buczkowic i Oddziałem PTT w Bielsku-Białej w sobotę, 29 maja 2021 r.

O godzinie 11 przed niedawno otwartym Centrum Edukacji Ekologicznej, w którym mieści się Gminna Biblioteka Publiczna w Buczkowicach stawiło się ponad trzydzieści osób, w tym seniorzy i dzieci.

Zdecydowaliśmy, by spróbować posprzątać cały bieg Żylicy i jej otoczenie na terenie Buczkowic i choć po godzinie nagle oberwanie chmury zmusiło nas do jej przerwania, okazało się, że założony cel został wykonany. Wśród śmieci przeważały butelki, styropian, folie i kapsle, choć trafił się także but narciarski oraz cztery worki z plastikowymi częściami po rozbiórce samochodu, schowane pod jedną z kładek.

Przed Centrum Edukacji Ekologicznej w Buczkowicach

fot. Ewelina Jakubiec-Piznal

fot. Monika Wantoła

Śmieci zebrane podczas akcji „Mieszkańcy dla Żylicy”

REMIGIUSZ LICHOTA (O/Chrzanów)

Rodzinne sprzątanie lasu z PTT

24 kwietnia 2021 roku Polskie Towarzystwo Tatrzańskie Oddział w Chrzanowie wraz z Nadleśnictwem Chrzanów zorganizowało Rodzinne Sprzątanie Lasu. Tym razem wspólnie posprzątałyśmy obszar lasów przy Kolonii Rospontowej i Kolonii Leśnej. Oprócz członków i sympatyków Oddziału PTT w Chrzanowie oraz członków Szkolnych Kół Krajoznawczych PTT w akcji wzięły też udział rodziny z dziećmi – wszystko z zachowaniem wymaganych środków ostrożności. Udało nam się zbierać kilka ton śmieci, m.in.: fotele samochodowe, opony, pięć kompletów nart, pełne wyposażenie łazienki i toalety oraz mnóstwo butelek, puszek i plastikowych opakowań.

Bardzo dziękujemy wszystkim, którzy uczestniczyli w „Rodzinnym Sprzątaniu Lasu”. Szczególne podziękowanie składamy Nadleśnictwu Chrzanów, które wyposażało nas w worki i rękawiczki oraz zorganizowało odbiór zebranych śmieci.

foto. Janusz Kolacz - PTT Chrzanów

Organizatorzy akcji z częścią zebranych śmieci

Patronat medialny nad akcją sprawowała Chrzanowska Telewizja Lokalna oraz Ty-

godnik Ziemi Chrzanowskiej „Przełom”.

JANUSZ BARSZCZ (O/Radom)

I Rajd „Wędrujemy razem z PTT”

Zmuszeni sytuacją epidemiczną panującą w Polsce i za granicą, zmieniliśmy schemat i formę naszych cyklicznych rajdów, proponując nowy sposób wspólnego aktywnego spędzania wolnego czasu: jednodniowe wycieczki na terenie kraju połączone z przejściami pieszymi po ciekawych i atrakcyjnych turystycznie regionach.

Na pierwszą wyprawę wybraliśmy Jurę Krakowsko-Częstochowską, obowiązkowo z jednym z najciekawszych wzniesień pasma, górą Zborów (462 m n.p.m.). Wyjechaliśmy z Radomia w sobotę, 8 maja 2021 r., wcześniej rano, oczywiście, z naszym „rajdowym” kierowcą Tomkiem). Czas spędzo-

ny w autokarze upłynął nam szybko i ani się obejrzelśmy, a byliśmy już w Podlesicach, w naszym punkcie startowym.

Tomek dowiózł nas na dogodny punkt wyjściowy, w którym przez szosę przechodził szlak czerwony. „Wypakowanie się” grupy z autokaru poszło szybko i sprawnie. W niecałe pół godzinki byliśmy już na górze Zborów. Tu „towarzystwo” się porozchodziło po wszelakich skałkach i „zakamarkach”. Zanim zwołałiśmy grupę do dalszej wędrowki, minęło trochę czasu.

W końcu ruszyliśmy dalej za czerwonymi znakami, niedługo później zmieniając szlak na żółty. Dotarliśmy nim do Zdowa,

skąd ponownie czerwonym szlakiem przeszliśmy do Bobolic. W Bobolicach panuje pełna komercja: za wejście na błonia płacimy, za zwiedzanie zamku płacimy. Cała grupa weszła na błonia, ale już na zamek tylko chętni.

W pięknej scenerii przed zamkiem zorganizowaliśmy mały piknik połączony z wręczaniem legitymacji klubowych, dyplomów i odznak. Jednak czas nieubłaganie nas ponaglał, ruszyliśmy więc dalej, srodze zawiedzeni koniecznością marszu wzdłuż dość ruchliwej drogi do Mirowa. Dawniej szło się pięknym odcinkiem szlaku, tzw. Grzędą Mirowsko-Bobolicą. Obecnie teren ten jest ogrodzony i niedostępny.

W końcu dotarliśmy do zamku w Mirowie. Następną konsternacja – zamek ogrodzony i w remoncie, nie można zwiedzać, a wstęp na błonia płatny. Zrezygnowaliśmy z wejścia na błonia i ruszyliśmy w dalszą drogę. W dalszym ciągu wędrowaliśmy szlakiem czerwonym, opuszczając Mirów i zagłębiając się w las.

Niedługo później rozpoczęliśmy niezbyt uciążliwe podejście pod Wysoką Górę (409 m n.p.m.). Po drodze mijaliśmy widoczne w lesie ciekawe skałki. Po krótkim odpoczynku dotarliśmy do miejscowości Niegowo, gdzie oczekiwał już na nas autokar. Ostatnim punktem programu było zwiedzanie pięknego pięknego jurajskiego Sanktuarium Maryjne MB Opiekunki Rodzin w pobliskim Leśniowie.

Zgodnie z harmonogramem o 18:00 zebraliśmy się w autokarze, by pełni wrażeń wrócić do Radomia.

foto. archiwum PTT Radom

Uczestnicy wycieczki przed zamkiem w Bobolicach

Semper Melior – Zawsze Lepszy 2020

„Semper melior – zawsze lepszy” to wyróżnienie Wójta Gminy Kozy, które wręczane jest młodym kozianom. Wyróżnione osoby wykazują się nieprzeciętną postawą w swoim środowisku, wybijają się swoimi pasjami, podejściem do obowiązków, a przede wszystkim chęcią bycia lepszym w każdym działaniu. Trzy postawy zostały dodatkowo nagrodzone: kultura i sztuka, pasja oraz człowiek.

W tym roku wyróżnienia „Semper melior – zawsze lepszy” trafią w ręce trojga uczniów Szkoły Podstawowej nr 2 im. Stanisława Staszica w Kozach, którzy są zarazem członkami Szkolnego Koła PTT „Halniaki” działającego przy bielskim oddziale PTT.

Z uwagi na sytuację pandemiczną nie zostały jeszcze wręczone osobiście przez wójta Jacka Kalińskiego, jednak pamiątkowe statuetki czekają już na: Zuzannę Masiak (wyróżnioną w kategorii „Człowiek”), Marcina Adamskiego (nominowanego w kategorii „Kultura i sztuka”) oraz Filipa Filarskiego (nominowanego w kategorii „Pasja”).

Zuzanna Masiak jest uczennicą klasy ósmej, która od czterech lat działa w Szkolnym Samorządzie Uczniowskim (w ubiegłym roku była Przewodniczącą Szkoły, a obecnie jest zastępcą). Od dwóch lat jest prezesem Szkolnego Koła PTT „Halniaki”, z którym od kilku lat regularnie chodzi na wycieczki górskie i uczestniczy w akcji „Sprzątamy Beskidy z PTT”. Jest też aktywna sportowo: reprezentuje szkołę w pływaniu i lekkiej atletyce, chodzi na zajęcia SKS, a od niedawna jej pasją stało się morsowanie.

Zuzia jest także zastępową zastępu „Wydry” VI Beskidzkiej Drużynie Harcerskiej ZHR „Rzeka” w Bielsku-Białej, z którą podejmuje służbę innym ludziom, m.in. poprzez odwiedziny ludzi z kresów wschodnich w ramach akcji „Akcja paczka”, orga-

Statuetki dla wyróżnionych członków SK PTT „Halniaki”

nizuje zbiórki dla zastępu, gdzie uczy młodsze drużyny, m.in. pierwszej pomocy, terenoznawstwa, przyrodoznawstwa czy historii. W jej zastępie są trzy drużyny, których rodzice są aktywnymi członkami bielskiego oddziału PTT.

Marcin Adamski jest uczniem klasy siódmej, który ma szerokie spektrum zainteresowań i podejmuje wiele działań, do których należą fotografia, muzyka i taniec oraz poezja. W szkolnych konkursach fotograficznych regularnie zdobywa nagrody („Szczęście i odwaga” – I miejsce, „Patriotyzm i samodyscyplina”, „Przyłapani na czytaniu” czy „Barwy jesieni” – II miejsca). Jest aktywny muzycznie, od trzech lat uczyć się gry na keyboardzie i perkusji w koziańskim „Fa-sol-la kids” oraz trenując breakdance w szkole tańca „Root Art”. Jako miłośnik poezji regularnie startuje w Gminnym Konkursie Poezji Patriotycznej, zajmując m.in. III miejsce w ubiegłej edycji i II miejsce w bieżącym roku. Jest też członkiem Szkolnego Koła Badaczy Kultury, chórkę i zespołu wokalnego, ponadto pełni służbę liturgiczną przy ołtarzu. Nadmiar energii i resztę czasu poświęca na sport, chodząc na zajęcia SKS i reprezentując z sukcesami szkołę (II miejsce

w biegu na 1000 m podczas „Czwartków Lekkoatletycznych” w Bielsku-Białej) oraz turystykę w Szkolnym Kole PTT „Halniaki”. W ubiegłym roku szkolnym 2019/2020 otrzymał stypendium Wójta Gminy Kozy za wyniki w nauce.

Filip Filarski również jest uczniem klasy siódmej, a jego pasją są sport i turystyka, którą łączy z ochroną środowiska i pomaganiem innym. Przygodę ze sportem rozpoczął w 2014 roku, zapisując się do dziecięcej szkółki piłkarskiej Hattrik w Hałcnowie, później zainteresował się koszykówką, uczestnicząc wraz z drużyną Basket Hills z Bielska-Białej w wielu turniejach towarzyskich i rozgrywkach na terenie województwa śląskiego, a od 2019 roku jest licencjonowanym zawodnikiem klubu siatkarskiego UMKS Kęczanin Kęty, w którym gra w pierwszym składzie na pozycji blokującego. W ostatnim czasie wraz z drużyną zdobył brązowy medal Mistrzostw Małopolski Młodzików. Ponadto aktywnie bierze udział w zajęciach SKS i reprezentuje szkołę podczas „Czwartków Lekkoatletycznych” w Bielsku-Białej (skok w dal, II miejsce w skoku wzwyż). Zainteresowanie turystyką zaszczepiła w nim mama, a na pierwszą akcję „Sprzątamy Beskidy z PTT” Filip wybrał się wraz z grupą uczniów SP2 już w 2012 roku, mając 5 lat. Od 2016 roku jest członkiem Szkolnego Koła PTT „Halniaki”, a od 2 lat jego wiceprezesem. W ostatnim czasie, pomimo pandemii, nie zaprzestał wędrówek górskimi szlakami wchodząc w ciągu 2 miesięcy na 18 szczytów. Miłość do gór połączył z pomaganiem innym poprzez uczestnictwo w akcji #szczytny, gdzie zdobywanie szczytów zamienia się na punkty, a te na złotówki – uzbierana kwota została przekazana na konto Fundacji „Śląskie Hospicjum dla Dzieci Świetlikowo”.

Serdecznie gratulujemy pasji oraz przyznanych wyróżnień naszym młodym turystom! ■

Zarząd SK PTT „Halniaki” – Filip Filarski, drugi od lewej i Zuzanna Masiak – trzecia od lewej

fot. Szymon Baron – PTT Bielsko-Biała

ZBIGNIEW JASKIERNIA (O/Sosnowiec)

Czesław Panczakiewicz – 120. rocznica urodzin

Czesław Panczakiewicz urodził się 27 maja 1901 r. w Wadowicach. Był absolwentem Państwowego Gimnazjum im. M. Wadowity tamże. W czasie wojny polsko-bolszewickiej walczył w 12 Pułku Piechoty.

Po zdobyciu wykształcenia pedagogicznego w latach 1924-1939 oraz 1945-1953 pracował w Gimnazjum w Wadowicach jako nauczyciel wychowania fizycznego. W tamtych latach ten przedmiot nazywał się „ćwiczenia cielesne”. Wśród uczniów propagował turystykę i narciarstwo. Jego uczniem był Karol Wojtyła.

Najczęściej latem zabierał uczniów na trasę z Ponikwi na Leskowiec, natomiast zimą ze Skawiec czerwonym do schroniska na Leskowcu. Był Komendantem Hufca ZHP w Wadowicach oraz członkiem Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”. W czasie II wojny światowej prowadził tajne nauczanie. W latach 1949-1951 był Przewodniczącym Miejskiej Rady Narodowej w Wadowicach. Posiadał bardzo wiele osiągnięć na polu turystyki i znakarstwa.

W 1927 r. powstało Koło PTT w Wadowicach. W 1929 r. Prezesem Koła został dyrektor Gimnazjum dr Henryk Gawor, Panczakiewicz pełnił w kole funkcję sekretarza, skarbnika oraz był delegatem do prac w górach. Przez jakiś czas w jego mieszkaniu przy ul. Zegadłowicza (Tatrzańskiej) 48 odbywały się posiedzenia Koła. W 1929 r. wyznaczył dwa nowe szlaki w Beskidzie Małym: od stacji kolejowej w Wadowicach na Leskowiec i od przystanku kolejowego Mucharz obok „Czartaka”

przez Suszycę i Magurkę Ponikiewską na Leskowiec. W latach 1930-1939 w Kole PTT w Wadowicach pełnił funkcję Prezesa oraz przez jakiś okres sekretarza. Był równocześnie członkiem Zarządu Oddziału PTT w Żywcu. Zabiegał o ustanowienie Oddziału PTT w Wadowicach. Stało się to w 1947 r. Wraz z Władysławem Midowiczem w roku 1927 był inicjatorem budowy schroniska na Leskowcu. Schronisko zostało wybudowane w 1932 r, a w dniu 3 sierpnia 1933 r. zostało poświęcone przez ks. proboszcza dr E. Zachera. W 1934 r. została dokonana rozbudowa schroniska. Po II wojnie światowej Panczakiewicz wraz z Janem Rzyckim ponownie zaczęli znakować szlaki, m. in. z Żurawnicy na Leskowiec.

W 1948 r. Panczakiewicz zaczął chorować na serce. W 1953 r. zrezygnował z pełnienia funkcji Prezesa Oddziału PTT w Wadowicach. Zmarł w dniu 19 grudnia 1958 r. W dniu 30 sierpnia 1994 r. wraz z ojcem, który był także uczniem Czesława Panczakiewicza w gimnazjum wadowickim, odwiedziliśmy grób Panczakiewicza znajdujący się na pięknie położonym na zboczach góry wadowickim cmentarzu. Znajdują się tam groby wielu pedagogów z Wadowic.

Imieniem Czesława Panczakiewicza nazwano szlak niebieski prowadzący z Ponikwi na Groń Jana Pawła II oraz przełęcz w Beskidzie Małym znajdującą się pomiędzy szczytem Łysej Góry, a wschodnim wierzchołkiem Bliźniaków. Ponadto Stadion Miejski „Skawy” w Wadowicach ma imię Cze-

Fot. archiwum

Czesław Panczakiewicz

śława Panczakiewicza.

W dniu 1 czerwca 2002 r. schronisko na Leskowcu obchodziło jubileusz 70-lecia. Z tej okazji odbyła się uroczystość nazwania schroniska imieniem Czesława Panczakiewicza. Na ścianie schroniska została wmurowana okolicznościowa tablica. Pamiątką po Panczakiewiczu jest kosodrzewina posadzona jego rękami obok schroniska na Leskowcu, którą przywiózł z rejonu Babiej Góry.

Wszystkim miłośnikom Ziemi Wadowickiej polecam pozycję Aleksiego Siemionowa „Ziemia Wadowicka. Monografia turystyczno-krajoznawcza”. Jest to prawdziwa kopalnia wiedzy na temat tego regionu. ■

ZBIGNIEW JASKIERNIA (O/Sosnowiec)

Gaston Rébuffat – 100. rocznica urodzin

Gaston Rébuffat urodził się w dniu 7 maja 1921 r. w Marsylii. Wspinaczkę rozpoczął w rodzinnej Prowansji mając 14 lat. Wspiął się na okolicznych szczytach, w rejonie Calanques oraz na nadmorskich klifach. W 1940 r. w organizacji „Młodość i góry” poznał Lionela Terraya, z którym z czasem stworzył jeden z najlepszych zespołów wspinaczkowych.

Chcąc się wspiąć na bardziej ekspozowane szczyty musiał wyjeżdżać w Alpy, dlatego podjął decyzję o zamieszkaniu w Chamonix. W początkowym okresie pracował na farmie u Lionela Terraya.

W 1942 r., mając 21 lat, zostaje przewodnikiem, mimo że dolna granica wynosiła 23 lata. W 1944 r. zostaje instruktorem w Ecole d' Alpinisme. Odbił ponad 1200 wspinaczek górskich i był mistrzem nowoczesnej techniki wspinaczkowej. Uważany był także za wielkiego romantyka gór.

W 1945 r. został członkiem prestiżowej Compagne des Guides de Chamonix. Zaszczytu tego dostąpił jako jedna z trzech osób z zewnątrz. Zasadniczo przyjmowano

tylko osoby urodzone w Dolinie Chamonix. Jego osiągnięcia alpejskie zostały zauważone.

Został zaproszony na francuską wyprawę na Annapurnę (8091 m), która była niezdobyta. Wyprawa pod kierunkiem Maurice Herzoga dokonała wejścia w dniu 3 czerwca 1950 r. Był to pierwszy szczyt ośmiotysięczny zdobyty przez człowieka. Na szczycie stanęli Maurice Herzog i Louis Lachenal. Rébuffat nie brał udziału w ataku szczytowym, ale brał udział w akcji ratunkowej polegającej na sprowadzeniu zdobywców. Akcja się powiodła, ale Lachenalowi amputowano palce u stóp, a Herzogowi palce u dłoni.

Do historii przeszedł jako pierwszy człowiek, który pokonał 6 północnych ścian: Grandes Jorasses, Piz Badile, Petit Dru, Matterhorn, Cima Grande di Laveredo i Eiger.

Był autorem ponad 40 książek. W Polsce najbardziej znana jest książka pt.: „Gwiazdy i burze”. Ponadto był autorem trzech filmów o tematyce górskiej. W 1984 r. otrzymał Legię Honorową. ■

Fot. archiwum

Gaston Rébuffat

Ostatnią wspinaczkę na południową ścianę Aiguille du Midi wykonał w dniu 18 sierpnia 1983 r. mając 62 lata. Zmarł w Paryżu w dniu 31 maja 1985 r. Został pochowany na cmentarzu w Chamonix. ■

Zofia Radwańska-Paryska – 120. rocznica urodzin

Zofia Radwańska-Paryska urodziła się 3 maja 1901 r. w Warszawie w rodzinie artysty malarza Ryszarda Stanisława Jana Radwańskiego i Leokadii Maksymiliany Karwowskiej. Miała piątkę rodzeństwa.

Studiowała na Uniwersytecie Warszawskim botanikę i geografę. W 1933 r. obroniła pracę doktorską z flory Tatr. W 1921 r. była już członkiem PTT i rozpoczęła wyjazdy w Tatry. Szczególny akcent kładła na ochronę przyrody tatrzańskiej.

W 1923 r. zainteresowała się tatarnictwem, a w latach 30-tych XX wieku należała już do czołowych tatarniczek. Do bardzo wartościowych osiągnięć należy zaliczyć pokonanie takich dróg jak: wschodnia i zachodnia ściana Kościelca, południowo-wschodnia i południowa ściana Zamarłej Turni, północna ściana Mnicha. Uczestniczyła w wyprawach KW PTT w Alpy. Członkini Zarządu Koła Wysokogórskiego Oddziału Warszawskiego PTT, a potem członkini Zarządu Koła Zakopiańskiego Klubu Wysokogórskiego. Organizatorka pierwszej szkoły tatarnictwa na Hali Gąsiennicowej (1938-1939). Instruktorka tatarnictwa i starsza instruktorka przewodnictwa tatrzańskiego.

W 1938 r. osiadła w Zakopanem. Mieszkała na Kozińcu, Antałowce oraz u znajomych górali. Po wojnie była kustoszem działu przyrodniczego w Muzeum Tatrzańskim (1945-1951). W 1945 r. została pierwszą ratowniczką TOPR, a trzy lata później pierwszą kobietą, która uzyskała uprawnienia przewodnika tatrzańskiego. Była przeciwniczką budowy kolejki na Kasprowy Wierch i do końca życia z niej nie skorzystała.

Jest autorką wielu publikacji. Do najbardziej ważnych należą: „Mozaika tatrzańska” (1956), „Rośliny tatrzańskie” (1988), „Skalne drogi w Tatrach Wysokich” (1938) – współautorstwo, „Zielony świat Tatr” (1953), „Słownik gwarowy góralskich nazw roślin z Tatr i Podtatrza” (1992), „Zielnik Brata Cypriana z Czerwonego Klasztoru” (1991), „Wielka Encyklopedia Tatrzańska” (1995), wyd. 2 rozszerzone (2004) – współautorstwo.

Autorka scenariuszy filmów popularnonaukowych i słuchowisk radiowych. W dniu 17 października 1970 r. podczas sesji naukowej z okazji 150 rocznicy urodzin Tytusa Chałubińskiego, która odbyła się w sali sanatoryjnej przy ul. Chramcówki 15

Witold Henryk Paryski i Zofia Radwańska-Paryska

w Zakopanem wygłosiła referat pt. „Doktor Tytus Chałubiński jako botanik i badacz flory podhalańskiej”. Podkreślała, że osiągnięcia naukowe Chałubińskiego są nadal cenione w świecie nauki¹.

W 1995 r. otrzymała godność Członka Honorowego PTT. W 2002 r. została patronką Akademickiego Koła Przewodników Tatrzańskich w Krakowie oraz wielu drużyn ZHP.

W dniu 3 maja 1986 r. odbyła się uroczystość odznaczenia dr Zofii Radwańskiej-Paryskiej Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski. Odznaczenia w dniu jej 85 rocznicy urodzin dokonał członek Rady Państwa – prof. Kazimierz Secomski, w siedzibie Tatrzańskiej Stacji Zakładu Ochrony Przyrody i Zsobów Naturalnych PAN na Antałowce w Zakopanem².

W dniu 25 kwietnia 1991 r. odbyło się przekazanie prywatnych zbiorów Witolda i Zofii Paryskich dla TPN. Zbiory zawierają druki, archiwalia, ikonografię Tatr i Podtatrza. Zbiory Paryskich obok Centralnej Biblioteki Górskiej PTTK i biblioteki Muzeum Tatrzańskiego należą w tej dziedzinie do najcenniejszych³. Zofia i Witold Paryscy zostali Honorowymi Obywatelami Zakopanego. Otrzymali tę godność podczas uroczystej Sesji Rady Gminy Tatrzańskiej, która odbyła się w dniu 29 grudnia 1993 r.

w Tatrzańskim Ośrodku Swojszczyzny, z okazji 60 rocznicy uzyskania praw miejskich przez Zakopane⁴.

Zmarła w dniu 24 października 2001 r. mając 100 lat. Została pochowana w mogile na cmentarzu na Pęksowym Brzyzku w Zakopanem, gdzie prawie rok wcześniej pochowano jej męża.

W dniu 1 lipca 2005 r. dokonano uroczystego otwarcia Ośrodka Dokumentacji Tatrzańskiej im. Zofii Radwańskiej Paryskiej i Witolda H. Paryskiego. Ośrodek mieści się w czterech specjalnie do tego celu przystosowanych pomieszczeniach, z których jedno pełni też rolę swego rodzaju izby pamięci Paryskich. W otwarciu uczestniczył Paweł Skawiński, dyrektor TPN i Michał Jagiełło, dyrektor Biblioteki Narodowej. Obie instytucje podpisały umowę o współpracy⁵. W roku 120 rocznicy urodzin wspominamy postać wybitnej obrończyni przyrody tatrzańskiej, która na trwałe zapisała się w historii Tatr i Zakopanego.

¹ Wierchy, Rocznik 40 z 1971 r.

² Wierchy, Rocznik 55 z 1986 r.

³ Wierchy, Rocznik 57 z 1988-1991 r.

⁴ Wierchy, Rocznik 59 z 1993 r.

⁵ Wierchy, Rocznik 71 z 2005 r.

WYDAWCA: ZARZĄD GŁÓWNY POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO

REDAKCJA: SZYMON BARON, KINGA BURAS, BARBARA MORAWSKA-NOWAK, AGATA PODGÓRSKA

SKŁAD: SZYMON BARON, KATARZYNA WILUSZ

ADRES REDAKCJI: UL. KONARSKIEGO 21/5, 30-049 KRAKÓW ♦ E-MAIL: PRACOWNIA@PTT.ORG.PL ♦ TEL.: 12 634-05-89

WERSJA ELEKTRONICZNA „CO SŁYCHAĆ?” JEST DOSTĘPNA NA STRONIE: [HTTP://WWW.PTT.ORG.PL](http://www.ptt.org.pl)